

Volební paradoxy II.

POL352 Mýty a fakta voleb

Daniel Kerekes

Obsah

- Opakovanie
- Ďalšie volebné paradoxy
- Skupinové cvičenie
- Kritéria posudzovania volebných procedúr

A cartoon illustration of a small, brown, round-faced character with a red smiley mouth. The character is wearing a white headband and holding a yellow lightbulb with both hands. The lightbulb has a simple, wavy filament inside. The background is a dark teal color with several thin, light-colored horizontal lines radiating outwards from behind the lightbulb.

Opakovanie

Paradox prerozdelenia neexistujúcich mandátov

	Platné hlasy	Mandáty?
Hlavní město Praha	30	
Středočeský	29	
Jihočeský	20	
Plzeňský	20	
Karlovarský	20	
Ústecký	20	
Liberecký	20	
Královéhradecký	20	
Pardubický	20	
Olomoucký	20	
Moravskoslezský	20	
Jihomoravský	20	
Zlínský	20	
Kraj Vysočina	20	
Spolu	299	

§ 48

Určení počtu poslanců volených ve volebních krajích

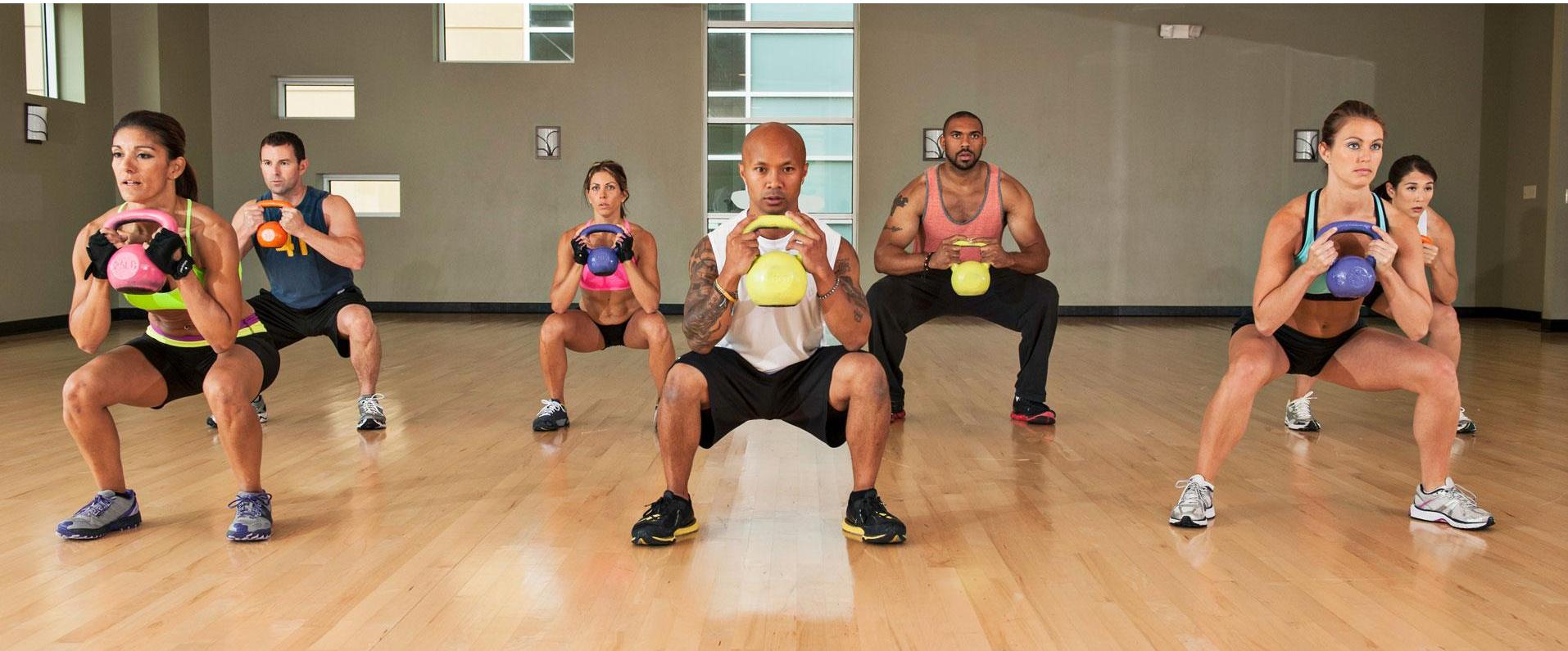
- (1) Na základě výsledků hlasování převzatých z volebních okrsků a zvláštních volebních okrsků u pověřených obecních úřadů podle § 43 zjistí Český statistický úřad celkový počet platných hlasů, které byly ve všech volebních krajích odevzdány pro všechny politické strany, politická hnutí a koalice, a vydělí ho počtem poslanců. Číslo takto vypočtené a **zaokrouhlené na jednotky** je republikovým mandátovým číslem.
- (2) Republikovým mandátovým číslem dělí celkový počet platných hlasů odevzdaných v každém volebním kraji. Celé číslo takto vypočtené je počtem mandátů, které připadají jednotlivým volebním krajům.
- (3) Nebyly-li takto rozdeleny všechny mandáty, připadnou zbylé mandáty postupně volebním krajům, které vykazují největší zbytek dělení. Při rovnosti zbytků rozhoduje los.

Paradox prerozdelenia neexistujúcich mandátov

	Platné hlasy	Mandáty
Hlavní město Praha	30	30
Středočeský	29	29
Jihočeský	20	20
Plzeňský	20	20
Karlovarský	20	20
Ústecký	20	20
Liberecký	20	20
Královéhradecký	20	20
Pardubický	20	20
Olomoucký	20	20
Moravskoslezský	20	20
Jihomoravský	20	20
Zlínský	20	20
Kraj Vysočina	20	20
Spolu	299	299

Paradox neprerozdelenia

Hlav	7
Stře	7
Jih	7
Plze	7
Karl	7
Úste	7
Libe	7
Král	7
Paro	7
Olo	7
Moravskoslezský	7
Jihomoravský	7
Zlínský	7
Kraj Vysočina	7
Spolu	98

Situácia

- Británia mala vystúpiť z EÚ
- Britské kreslá v EP sa prerozdelia medzi ostatné krajiny
- Štát X bude mať v EP namiesto 13 kresiel 14
- EÚ žiada štát X, aby poslali 14 poslancov do EP
- Štát X vypíše voľby do EP na 14 mandátov
- EÚ oznámi štátu X, že Británia z EÚ asi neodíde, tak nech pošle len 13 poslancov a jedného náhradníka, ak by Británia náhodou odišla
- Štát X používa Hagenbach-Bischoffovu kvótu + najväčší zvyšok
- Predstavte si, že ste volebná komisia/ministerstvo vnútra štátu X a musíte túto situáciu vyriešiť. Ako by ste postupovali?

Lexmann paradox

§ 220a

Opatrenie v súvislosti s odchodom Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie

(1) Ak Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska bude na začiatku volebného obdobia 2019 – 2024 členským štátom Európskej únie, neujme sa funkcie na základe výsledku volieb do Európskeho parlamentu v roku 2019, až kým vystúpenie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie nadobudne právnu účinnosť, zvolený kandidát tej politickej strany alebo koalície, ktorá vykázala najmenší zostatok delenia. Pri rovnakom zostatku delenia neujme sa funkcie zvolený kandidát tej politickej strany alebo koalície, ktorá získala menší počet hlasov. Ak je počet platných hlasov rovnaký, rozhodne žreb.

Strana	hlasy	1. scr	zvyšok	2. scr	3. scr	Total
PS+Spolu	198255	4	0.162048			
Smer-SD	154998	3	0.253936			
ĽSNS	118992	2	0.498048			
KDH	95588	2	0.006718			
SaS	94839	1	0.990994			
OĽaNO	51834	1	0.088172			

Kvóta: 47 634

Strana	hlasy	1. scr	zvyšok	2. scr	3. scr	Total
PS+Spolu	198255	4	0.162048			4
Smer-SD	154998	3	0.253936			3
ĽSNS	118992	2	0.498048			2
KDH	95588	2	0.006718			2
SaS	94839	1	0.990994	1		2
OĽaNO	51834	1	0.088172			1

Kvóta: 47 634

Strana	hlasy	1. scr	zvyšok	2. scr	3. scr	Total
PS+Spolu	198255	4	0.162048			4
Smer-SD	154998	3	0.253936			3
ĽSNS	118992	2	0.498048			2
KDH	95588	2	0.006718	-1		1
SaS	94839	1	0.990994	1		2
OĽaNO	51834	1	0.088172			1

Kvóta: 47 634

strana	hlasy	1. skr.	zvyšok	2. skr.	3. skr.	mandáty
PS+Spolu	198255	4	0.16423			
Smer-SD	154998	3	0.25564			
ĽSNS	118992	2	0.49936			
KDH	95588 - 314	1	0.99998			
SaS	94839	1	0.99204			
OĽaNO	51834	1	0.08874			

strana	hlasy	1. skr.	zvyšok	2. skr.	3. skr.	mandáty
PS+Spolu	198255	4	0.16423			4
Smer-SD	154998	3	0.25564			3
ĽSNS	118992	2	0.49936			2
KDH	95588 - 314	1	0.99998	1		2
SaS	94839	1	0.99204	1		2
OĽaNO	51834	1	0.08874		-1	0

Kvóta: 47 609

Kritéria/axiómy posudzovania volebných procedúr

- Základné (Young (1994), Kubiak (2009))
  - Kritérium exaktnosti
  - Kritérium anonymity
  - Kritérium rovnosti
  - Kritérium homogénnosti
  - Kritérium superadditivity
  - Kritérium konzistentnosti

Kritéria posudzovania volebných procedúr

- Balinsky – Young: teorém nemožnosti
  - Kritérium monotónnosti mandátov
  - Kritérium monotónnosti hlasov
  - Kritérium dodržiavania kvóty

UWAGA!

Nezabudnite na povinné čítanie k
ďalšej prednáške!